

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 fr.	o.	6.
Félfévre	5	"	50 kr.
Három hónapra	3	"	
Egy hónapra	1	"	

Szerkesztői szállás:

belső fordultára 122. szám.

Kiadó hivatal:

Középposta Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

5t hasábol garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. blyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppolik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hansenstein és Vogelnél (Neuer-Markt 11. szám.)

Posten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimondók.
Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1870. nov.—dec. folyamára.

Előfizetési-díj:

nov.—decemberi 2 hónapra 2 frt., egy óra 1 frt. o. é.

A

„K. KÖZLÖNY“

magán távsürgönye.

Feladott Pesten nov. 30. 7 óra 10 p. este.

Érkezett Kolozsvárra 30. 9 óra 10 p. este.

Allítólag Favret Versaillesbe várják, békealkudozás megújítására.

Berlinben londoni konferencia összejövetelét kétségbe vonják, mert Ausztria a német kérdést tárgyalatni követeli.

Pest, nov. 29. 1870.

(r. l.) A delegatio szekerének kerekai nehezen kezdenek mozogni, de ha egyszer elindultak, annál sebesebben fognak haladni.

Vesztegetni való idő nincs is!

Mihelyt az albizottságok elkészülnek munkálataikkal, melyeket szintén meglehetősen siettetnek — és azokat a plenum elé terjesztendik, alig hiszem, hogy hosszúra nyúljék a tanácskozás.

A jövő egy nagy ?, melylyel szemben be kell bizonyítanunk, hogy politikánk szükség parancsolt irányát tekintve egyek vagyunk, nemcsak önmagunkkal — a mennyiben a partok a közös célnak rendelik alá saját érdekeiket, — hanem egyek vagyunk a birodalom másik felének képviselőivel is, kiknek szintén át kell látni ezen egyetértés elkerülhetetlenül szükséges voltát, — mit csakugyan át is látnak.

Ezért nem lesz hosszas discussio a delegatiókban, legalább a ladi budgetre nézve, mely az eventualitásra való tekintettel állapított meg; hanem meg fog szavaztatni a kívánt összeg, azon meggyőződésből, mert arra szükség lesz vagy legalább lehet.

És ez nem is történetik másként.

Vitázzunk csendes, nyugodt időkben annyit, a mennyit kedvünk tartja; filléreskedjünk, huzzunk nyjat egymással, vagy a másik féllel, de midőn „Hamaibal ante portas“, akkor egy cél lebegjen előttünk: az t. i., hogy a jövő készületlenül ne találjon.

A magyar osztrák birodalom főérdekében a béke áll, de természetesen csak a becsület határáig, azaz addig, a meddig a béke fenntartása nincs összekötve meggyaláztatással s existenciánk veszélyeztetésével. Ezen túl is ragaszkodni a békéhez annyi volna, mint önként lemondani azon tekintélyről, melyet az európai államok concertjében igényelnünk kell, joggal igényelhetünk.

És hogyan biztosíthatjuk magunknak a békét? Sikra kell hadseregünk fényes győzelmeivel? Igy is tehetjük, mert minden háboru vége: béke.

De van még egy másik mód is, a mely csirájában elfojtja a veszélyt, a mely kitörni sem enged a háborút.

E mód az elhatározott, bátor, erélyes hang, melyet a kormány a feszültségek ellenében használnia kell, és a mely mód eddig is sokszor dugatta vissza hüvelyébe a félig — nagy pöffeszkedéssel — már kirántott kardot.

Azonban e hangnak, e szigorú föllépésnek csak ugy van hatása, ha az ellenfél tudja, hogy a diplomai jegyzékváltás terén minden szót hangulkozó kormány mögött a birodalom egyeteme, a közvélemény áll; mely föltevésre az által fognak alkalmat szolgáltatni, ha a kormány már most erkölcsileg támogatja, a mit — mindig a főcélú tartván szemünk előtt — csak példás egyetértés által tehetünk.

Ugy hiszem, teljes búséggal fejtettem ki az általi irányadó körökben uralkodó meggyőződést, a

mely a delegatiók működését minél rövidebb tartamra fogja szorítani.

A veres könyvről.

¶ A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok elébe, szokás szerint ismét „vörös könyvet“ terjesztett a közös külügyér. E kötetke több mint másfél száz kisebb-nagyobb terjedelmű okmányt: jegyzékeket és jelentéseket tartalmaz; az anyagbőség ellen tehát kifogást alig tehetünk. Hanem a közlöttek háromnegyede már csak történeti adatul szolgálhat; az így fennmaradó actákból egy jó rész ismét jelentéktelen eszmecsere, minék a dolgok mai állásában alig lehet fontosságot tulajdonítani.

A legjobb akarattal forgattuk át a „vörös könyv“ olvasmányának mindenestre ékes és érdekes okmányait; de magok a sorok közt is hiába kerestük a határozott programot, mely Beust grófot a német és római kérdésben vezette, s a keletiben vezetni fogja. A dicséretes, s mindkét állam érdekeinek megfelelő törekvés: fenntartani a békét a monarchia számára is, nem lehet egyedül irányadó sarkcsillag, kivált midőn kiütünk, hogy külügyérünk ott is keresett támaszt a jóakaró közvetítésre, hol az efféle a válság kezdete óta nem is gondoltak.

Beust grófnál, mint jegyzékei bizonyítják, az érzékeny ember háttérbe szorította a hideg, élesen látó diplomatát. Bár ösztönszerűleg érezte, hogy sajátos bel- és külviszonyainknál fogva még a közvetítési actioban se léphet fel izoláltan, kezdeményezőleg, hanem csak más nagyhatalom oldalán — még is ajtot tévesztett, s a semleges Európa és a béke után sovárgó művelt népek érdekében ott is bekopogtatott, hol saját tekintélyükre ugyan sokat adnak, de Európát rég várt zavarosnak tekintvén, a magok érdekei mellett a mások érdekeinek kiméletéről teljesen megfeledkeznek.

Hogy Beust grófnak nem lehetett Sedan után egymagára határozottan föllépni a béke helyreállítása érdekében — tagadhatlan; hanem legyen szabad kételkedni abban, hogy hasznos szolgálatot tett a monarchia tekintélyének akkor, midőn a nemes szívűt, de indokolatlanul jóhiszeműt játszva, oly elutasításoknak tette ki magát, melyeket bizvást elkerülhet vala, ha a méltóság teljes éber figyelés állásponjtára helyezkedik. A közvetítés gyakori ismétlésének fanyar gyümölcse: a csalódás. A tétovázás tanujeleire Bismarck rosz kedve se fordult jobbra és Sz. Pétervárról se nyújtották felénk a baráti kezét, hanem egy nevezetes nemzetközi szerződés foszlányait mutogatják.

Az óvatosság szabályait elég szigorúan követé a mi közös külügyérünk; de hallgatag, meditáló tartozkodás helyett igen közlékenyen mutatta magát; a mi, ha jelez is nemes intenciókat, de az ellenfél hozsantja; mindegyre elmondani: ime mi is itt vagyunk, nem sokat használ a békeügynek, midőn azok, kikre hatni akartunk föltekintve mindig látták, hogy: egyedül vagyunk; a mi azután annak tett ki, hogy szavunkat ne tekintsék oly fontosnak, mint tették volna, ha nem egyedül és csak a döntő pillanatokban jelentünk volna meg a színtéren.

Nézetünk szerint azon körülmény, hogy nemcsak minket lepett meg a francia-porosz háboru kitérése — diplomatiánkra nézve még nem teljes melegség; ugyanis mi is a közvetlen fenyegetettek közé tartozván, kissé élesebben is belepillanthattunk volna a kártyákba, melyeket szomszédaink oldalunk mellett keverték, vegyittek; így azután kevesebb csalódás ért volna, vagy ha ér, legalább nem lesznek vala azok oly meglepők, — akkor nem éreztük volna az éles szem és szilárd kéz hiányának némi hátrányait.

Mondják: arra senki sem számíthatott, hogy a spanyol trónjelöltségéből ily óriási háboru támad. Ez üres kibeszéd; ezt a meglepetés indoklására nem lehet felhozni. Évek óta általános hiedelem vala a francia és porosz hatalom megmérkőzésének bekövetkezése; s ha két nagy hatalom oly szép titokban tudta előkészíteni a dolgot, hogy egyik igaztalanul megtámadottnak, másik ártatlan semlegesnek látszott Európa

előtt — ugyan miért nem tudott más három nagyhatalom is ez eshetőségre óvatosan előkészülni, s így határt szabni a telhetlenségnek addig, míg a lavina meg nem indult, tudva, hogy akkor meglepetés nélkül is késő leend. Ha az éles szem behatóbb figyelemmel kísérte volna a veszély fokozatos fejlődését és az erélyes kéz kitarással dolgozott volna itt és amott — nem kell vala meglepetéseknek fölébreszteni azokat, kiknek örökkön résen kelle állaniok. Hamarabb kellett és lehetett volna felismerni azokat a jó barátokat, kik az általános zavart és conflagratiót most hasznukra fordítani igyekeznek.

Különben, már Gortsakoff octoberi jegyzékének napvilágra bocsátása előtt megvált a közös külügyér is az ő optimismusától. Porosz lapokból olvashatta, hogy az 1856-ki szerződés közel módosítása elébe Berlinben nem szándékoznak akadályokat gördíteni; s Bismarck organumainak azon állítása mellett, hogy Németország egyedül akar Franciaországgal végezni — ott diszlett ama másik is, hogy nem kell congressus; ha Oroszország Poroszország beleegyezését kinyerte és viszont, a congressus fölösleges.

Már ezekből könnyen ki lehetett olvasni, mennyire becsülik Berlinben és Sz. Pétervárról a semlegesek befolyását, erélyét és hatalmát.

A helyzet a legújabb időben egészen kiderült, tanúsítja ezt Beust grófnak az osztrák delegatioban nov. 25-én adott felelete, mint a vörös-könyv zárésava. Ebben azt hangsúlyozta, hogy „nem jó háboruról beszélni, mivel így a háboru igen könnyen akkor is beállhat, ha azt nem óhajtjuk“; és tovább, hogy „szintoly kevéssé jó nagyon sokat beszélni békéről, mivel akkor az is nagyon könnyen megtörténik, hogy a béke megfordul, midőn már fele úton megérkezett.“

Ime, most maga a külügyér óva int a bősédségtől; sőt maga jelzi, hogy azon oldalról is jöhet baj, honnan még nem oly régen az „entente cordiale“ donumait várták; azt se tagadja, hogy a mindenáron békét sürgetés ép az ellenkezőre vezethet, s ha akarjuk a célt, meg kell adni az eszközöket is, melyek annak elérésére szükségesek.

Az élesebb látás tehát megjött, ezt örömmel constatáljuk a külügyér felelete után; reméljük, hogy az erélyes és szilárd kéz se várát soká magára — a monarchia és béke javára.

Marosujvár, nov. 29-én.

(r. ó.) Tisztelt szerkesztő úr!

Grün Izrael, marosujvári birtokos, tegnap mutatta be tünepélyesen „Erzsébet“ nevű kis csavargözösét a Maroson.

Ez alkalomra számos vendéget hívott egybe Marosujvárra az érdemes hazafi, kik között a kolozsvári intelligencia, valamint a két lap szerkesztősége is képviselve volt.

Egyfelől a vágy, hogy látbaessam, miként szeldeli az első marosi gőzös a szöke folyam szilárd hullámain, másfelől alvinczi tudósítók állítására emlékezve, ki nagy látszi, nem tartja e járművet olyannak, mely megbirkozhatna az elébe néző akadályokkal — kettős érdekű volt rám nézve ez expeditió, hogy az eredményről én referálbassak, ki szerencsés lehetek becses lapjában, mint belmunkatára működni.

Déli 12 órafelé csinos női és férfi társaság jelent meg a Maros partján, hol az „Erzsébet“ ki vala költve. Lehetett összesen mintegy 25-ön. A kis jármű keménye már akkor füstölögt, s a gépész csak intésre várt, hogy mozgásba hozza a csolnakt, mely már külsőjével is mindnyájunkat meglepett. Mintegy négy öl hosszú az és egy öl széles. Igen compact fa-készülék, egyszerű, de mégis csinnal, izléssel kiállitva, s mintegy hat személy számára fedett helyen ülés berendezve. Az egész mintegy 30 mázást nyombat gépezetével együtt, mely többi három lörejt. A fedelen diszesselyem nemzeti színt lobogó lengett, melyre arannyal van himezve: „Erzsébet“ és Magyarország címere.

Mintegy nyolczan foglaltunk helyet a kis gözösből az első próbamenet alkalmával. Éppen eleget voltunk a csolnak nagyságához képest, de még sem tulságos sokan, hogy veszélytől lehetett volna tartani. „Erzsébet“ megindult, és pedig föl-

felé. A Maros itt szabályozva van meddig a csolnak ezúttal járt, s a folyam se nagyobb, mint rendszeren, egy szóval semmi rendkívüli akadályt nem kelle legyőzni a gépezetnek, mely 20 hüvelyk mélységű vízben már szabadon működhetik. Perczenként közel 30 ölet haladt fölfelé, lefelé pedig jóval sebesebben. Ezen gyors haladás mindnyájunkat meglepett, s ha alvinczi tudósítónkra emlékezem, azon körülményt, hogy az úszón több ideig kelle a Maros partján vesztegelnie e járműnek, s hogy azután se volt képes legyőzni az elemeket, ha hitelt kell adnunk annak — csakis a rendkívüli minthogy nagy áradásnak tulajdoníthatni, mely a szokatlan folytonos esőzés miatt állt be.

A jelenlevők mindnyája meg voltak elégedve az eredményvel.

Innen a Grün úr lakására mentünk, hol az „Erzsébet“ bemutatását vig lakoma követte. Minoric Károly kedélyes polgártársunk nyitotta meg ottan a pohárköszöntések sorát, éltetvén Grün urat, ki nem kimél sem pénzt, sem fáradságot, hogy a nagy eszmének, mely a Maros gőzös által hajóközhatóvá tételében rejlik, győzelmet vívjon ki. Tiszta szívűtől óhajtuk mi is, hogy célt érjen.

Grün Izrael, Römer és Jánosy urak szives vendégszeretőköt igényb: véve, még egy éjet a szives baráti körben töltvén, csak másnap tudtunk megválni a vendégszerető várostól.

Ez alkalommal nem mulasztom el megemlíteni, hogy első bányatiszt Albert Antal úr sziveségéből ezúttal alkalmunk volt a sóaknákat is megtekinteni, és pedig azokat is, melyek a gyalás által olyannyira megrongáltattak. Legtöbbet szenvedett a második osztály, melyben az ugynevezett Ferecz-torok még most is ég. Ez égés azonban nem gátolja a munkásokat rendez foglalkozásukban, mert inkább csak a só közé szorult fenyőgerendák szenvednek, melyekhez tüzlőtől eszközökkel hozzáférni majdnem lehetetlen. Még egy kevés füst most is érzik az üregekben, hanem többé semmi veszélytől sem tarthatni, elannyira, hogy már nemsokára hozzáfognak azon légkemenczék bontásához is, melyeket az oltás alkalmából építettek. A negyedik aknaosztályban még van egy kevés víz, hanem annak is kiszivattyúzása gyorsan megy s nemsokára száraz lábbal lehet abban járni. A régi aknában, valamint az újban is foly a munka éjjel nappal, s a mint szakértő emberektől hallom, rövid időn minden a maga rendez kerékvágásában lesz.

A felnöttek oktatásáról.

Sz.-Udvarhely, nov. 25. 1870.

A nagy kir. vallás és közoktatásügyi minisiterium a közepetánodák tanárhoz körrrendeletet menesztett, melyben a k-tanodák tanára — a téli hónapok tartama alatt — a felnöttek oktatására hivatalnak fel.

Ha végig tekintünk nemzetünk ezer éves hosszú és mégis oly rövidnek látszó életén, azon intézmények között, melyek a művelődés érdekében, mint cultur-történeti mozzanatok koronként tűnnek föl: alig találunk üdvösebbet a felnöttek oktatását célzó ministeri rendeletnél. Indittatva tehát ezen nemes gondolat magasztosságától és áthatva a nép minden rétegeiben olyannyira érezhető szellemi szegénység tudatától: sietett a sz.-udvarhelyi két k-tanoda tanári testülete, bizonyos kiindulási pontok megállapítása végett barátságos eszmecsere-re egy közös conferencia létrehozására közreműködni. E gyűlés folyamán fényesen tanuszkodott arról, hogy az udvarhelyi tanodák tanári testületei közt a közügyekkel szemben a mellékérdékek arnyalatai elsimulnak.

A gyűlésben következő kérdések merültek föl:

1) Minő tantárgyak lennének tanítandók, tekintettel a helyi viszonyokra? Következők jelöltettek ki: a) számtan; b) földrajz és honi történelem; c) természetrajz és vegytan; d) természettan; e) könyvtvel és ügyiratok szerkesztése; f) gyakorlati alkotmánytan és politikai alapismeretek.

2) Hetenként hány óra, és mely órákon folynának az előadások? Minden nap 6—7 óráig este a vásáros kedd napjának kivételével.

3) Mí módon lehetne eszközölni, hogy az illető felnöttek közül egy se hiányoznék az előadásokról? Megállapították, hogy: a) a papok beszéljenek a szószékéről; b) az értelmiség és ügyer-kerülösig támogassa; c) a tekintélyesebb polgárok jó példát adjanak; d) a politikai hatóságok közreműködjenek; e) a csehok felszólításának.

4) A tanfolyam meddig tartana? December 1-től kezdve márczius végéig. A tanárok jutalom-dija 80 frt lenne.

Ezekután azon kérdést vagyok bátor kocá-

kázitani, hogy mikép lehetne a felnőttek oktatását a jövőben gyümölcsözővé tenni?

A felnőttek oktatása csak akkor nem tévesztheti el hatását, és az állam ezerei — melyeket ez elzárja jutalomdíjjal szánt — csak akkor hozandók gazdag kamatokat, ha az elhintett magvaknak talaja megtermékenyített. Mert azon felnőtt tanítvány, kinek szemei előtt a miveltés egén egyiptomi sötéttség felől a tudatlanság, fanatismus és a babona számtalan alakjaiban váltakoznak: megbámulja ugyan az előadó tanár beszédét, de vajmi keveset tart meg belőle emlékében, s így keveset hasznosít kis körében, a gyakorlati élet mezején. A felnőtt tanítvány, ki soha sem tanult gondolkodni, nem fogja visszaidézni emlékezetébe a tanárnak elmondott szavait akkor, midőn a tanterem kűszűbén túlmegy s a sors csapásai is érhetik. Jó lenne tehát kézi könyveket adni az illetők kezébe, melyeket a helyett, hogy a vasárnap délutánokat csapszékben töltésük, vagy hogy egy öreg kalendárium széttépett levelei között kereszenek épülést, haszonnal forgathatnának. De honnan? Ha adakozások folytán, vagy a tanárok jutalomdíjából szakkittatnék is ki egy bizonyos összeg, de legalább a könnyebben megszerezhető, szélszerűbb könyveket meg kellene vásárolni az előadásokat pontosan látogató s érettebbeknek mutatkozó tanítványok számára.

A felnőttek alapos és korszerű oktatásának eszméje csak nálunk új, de a mivelt nyugaton százados szűlőttél is idősebb. Ott leszállnak az egyetemi tanárok tanszékeikről a városi polgárok körébe, az állam-növelők tanárai és a polgári iskoláknak tanítói kirándulások tartanak a közelben és szomszédfalvakra, mindenütt tanítanak, a szellemi életet a nép alsóbb rétegeiben is örökös hullámlásban tartván. És p. o. a német paraszt — fölébredvén benne a tudományok iránti érdeklődés — csak azután megy szűnőrában szűnőgetni, ha előbb otthon kapott kézikönyvéből tanulságosan olvasgatott. Előtte nem titok az eső, harmat, szélvész, orkán keletkezése, és ha megdörög a fej fölé a villámosság, nem veri mellét, s nem borul babonás hittal — mint az afrikai vadember — porba a mindenségtel ura előtt, hanem a tudás némi ünnepléssel áll az elemek csatáiban; mert sejtik, hogy mindazok a természet örök törvényei szerint történnek úgy és nem másként. E mellett technikai ügyességgel számol eladott és bevásárolt árucikkeinél. A német pék tudja, hogy a kenyérszészta jól készítése a kovászmélt felfrisítésében áll, s az első felfrisítésnél 40 fontnyi sültendő kenyeret vevő alapul, matematikai pontossággal számítja ki, hogy $\frac{1}{2}$ font kovászmennyiséget $\frac{3}{4}$ font vizellel kell felegyíteni, s három adagban $\frac{1}{4}$ font lisztet belegyűrti, hogy $\frac{3}{4}$ font tesztá nyeressék. Lám! e magában csekély jelentőségű dolognál mikép bizonyul be az ügyes gyakorlati vegyész. Valószínűleg a felnőttek oktatásának mikéntje egyike a legnagyobb horderevével bíró kérdéseknek. S nem kell feledni a felnőttek leendő tanárainak, hogy ők inkább gyakorlati tanítók; s éppen azért a tananyag beosztásában legyenek takarékosok. Régi, de jó szabály: „ne adj egyszerre sokat.”

Biró Albert,
s. tanár.

N.-Enyed, nov. 27. 1870.

Pár nap előtt híre futamodott, hogy a vasuti munka félbeszakadt. — Nincs, miért említsem az aggodalmat, melyet egy részről a tömördek foglalózkodás nélkül maradt, nagyobbára idegen munkások részéről várható kihágás, más részről egy oly közlekedési eszköz építésének félbeszakasztása okozott, mely a nagy világgal minket is közlekedési viszonyba hozand. Feltételeztük azonban kormányunkról, hogy a szerződést könnyen vétetni vagy éppen kijáratni a vállalkozóktól, — tekintélyes a nemzetgazdaságra fontos érdek tekintetéből is — nem fogja engedni.

Nem is csatlakozánk, aggodalmaink el vannak oszolva; holnap hétfőn a munka újra kezdődik. Nem várható ugyan a határnapra leendő elkészítést, mert a mostoha időjárás, a pálya állomás épületeinek gyanítatlanul rossz helyre történt helyezése nagyon késleltetik a befejezést. Az egész nyár s az őz legnagyobb része egy forrás szivattyuzásában telt el, a többi munkálatok mellett, melynek felébe helyeztek aztán egyik nagyobb épületet a pedig, hogy néhány űllet távolabb — jobbra, vagy balra — helyezze, megkiméltették volna a roppant idő, pénz és munka vesztést, előtűnik — igaz, laikusok előtt, majdnem bizonyosnak látszott. Lehet, hogy jobban volt így a szakértő építkezők előtt. Minket már az is örömmel töltött el, hogy délutánokint a 3 óra tájban érkező építési anyagot hordó vonat locomotívját láthattuk s füttyét hallhattuk, elgondolva a közel jövőt, midőn nem leszünk kitéve a szerencsétlen drágas bérfo-gatok bajainak. Különbözik drága itt minden; a szállás, élelem, tűzifa oly fokozott árú és oly rég idő óta, hogy még mi bámulunk a magyarországi lapok oszálkozásán, melyek curiosusokképpen említik a buzának 2 frt. s a kukoricának 1 frt 20 kr. árát erdélyi vékánként. A kézművesek pedig annyira el vannak foglalva, hogy például közelebb egy ablakszárnyat sehol sem lehetett készíttetni. Ha pedig valamelyikkel cipőt, vagy bázi eszközöket stb. lehet felvállaltani, készen lehetünk az

anyag gyengesége, az alak kevésbé voltára s az egészenek drágaságára. Igaz ez kisvárosi baj, de bizony „jó volna, ha nem volna.”

Bizonyára vidéki levélben nem igen van helye a politikának, de miután az orosz fellépés újra izgatottságra hozta a kedélyeket, mi sem kerülünk azon kellemetlen aggodalmat, melyet a közeli szomszédság okoz. Kaptunk ugyan egy sarkas állomáshelyet változtatott lovasságot, van honvédünk is. De ez csak helyi dolog. Országárszünknek nem elég a tűzérés és műszaki csapatok nélküli honvédség, mely bizonyára jó szolgálatot tesz így is, de főlszerelme még többet. Szivesem áldozza minden polgár kényelmének, vagyonának egy részét, s ajánlja fel fiait, de meg is várja a vizion szolgálatot azon eszközöktől, melyekre áldozott.

Honvédség s rendes katonaság mellett hadi szempontból annyira fontos kis hazánk és ez által a birodalom védelmére is, néhány a kor hadtani kívánalmának megfelelő pontnak megerősítése és felszerelése is kívánatos és szükséges volna.

Nem ránk tartozik ismételtetni szakértők nyilatkozatait, e tárgyi véleményeit, körünk ezt nem engedni, de miert nem teszik ezt a hívatottak?

Elmultak az idők, midőn az erős kebel bátor indulat s erős kéz megvédték bennünket, melyeket most — bár nem egészen, de nagy részben hátterbe szorultak az újabb kor találmányai előtt. Sajátunkat, ezred év óta örökünket pedig örökké félteni a már bőségesen élvezett invasióktól, védelmi eszközök teremtése helyett, — reméljük nem teszi feladatunkká kormányunk bölcsessége.

De zárjuk be már a „vidéki tudósítást”; folytassák a veterán publicisták s főleg a kiknek kell. J.

Legújabb táviratok.

Pest, nov. 28. Hirszerint Polaba parancs menesztett a páncélos hajók felkészítésére. Kuhn közszéhadgyőr kijelenté a delegatio tagjainak, hogy 25 nap alatt 500,000 ember mozgósíthatatik. Holnap nagy minisztertanács a király őfelsége előnkülte alatt.

Berlin, nov. 28. (Hivatalos.) A tulnyomó erővel előre jött északi francia hadsereg több ezer (?) embert vesztvén, az amiens-i sánckokba szorított vissza. La Fère capitulált 2000 emberrel és 70 ágyúval. Nov. 24-én Orleans előtt az előre nyomuló 20 ik francia hadtest Laden és Maiziersből kiűzetett.

Dijon, nov. 27. (porosz forrás) Pasqueneil Menotti Garibaldi csapatát Werder tábornok 3 dandárral megverte, a francziák 3—400 embert vesztettek.

Tours, nov. 27. A Pithiviers és Montargis közötti előre nyomulás alkalmából szerencsésen csatáztunk, Mortargist elfoglaltuk.

Tours nov. 28. Tegnap egész napon folyt a csata Villers Bretonneux-tól Saleux-ig. Az űtközet folyama $\frac{4}{2}$ óráig kedvező. Villiers-Bretonneux-t a egyszerű tüzérrel rendelkező tulnyomó számú ellenség előtt oda hagytuk. Bovesben vereséget szenvedtünk, de Dury-ban positionkat megtartók. A csatában részt vett ellenséges csapatok 30,000 főre tehető.

A „Times“ jelenti nov. 27-ről Versaillesből, hogy Issy, Vanvre és Montrouge erődök tegnap éjjel erősen ágyúzták a porosz positionokat — a tüzelés reggelig tartott; kirontást vártak.

A „Daily News“ nek írják Konstantinápolyból: a szultán fogadta Ignatieff tábornokot, a porta hadkézsitteleket tesz szárazon és vizen.

Tours, nov. 27. Beaune-nál visszanyomták a doubs-megyei mobilgárdát a poroszokat, ezek Montbeliardba húzódtak.

A „France“ írja: Le Mauseál sikeresen kezdetett meg a támadás, az Alençon fölől jövő porosz hadtestek kényszerültek visszavonulni.

A „Francais“ szerint Giennél, Le Mansnál és Vendomenél jelentékeny sikert vívtak ki a franczia csapatok.

Smyna, nov. 19. A redifeket táviratilag hívják zászló alá.

M.-Vásárhely, 1870. nov. 24. Szép kilátásaink vannak a végre, hogy a hosszú téli esték unalmait kellemes és hasznos időtöltésekkel tűztük el. A „négylet“ újra működési tevékenységét; az 1867-beli, igen sikerült felolvasási estéket szándékozik visszaidézni, azon reményvel, hogy az akkor oly készséggel résztvevő közönség ez alkalommal sem fogja megtagadni részvételét és pártfogását.

Mintegy előlegül e hó 19-én szépen sikerült hangversenyt rendezett a „négylet“. A hangversenyben nagyobb, részint a már eddig csaknem minden év hángversenyben közreműködők vettek tetteles részt, mint: Geiger, Spech-Konradheim úrnő, Vályi Gábor, Mentovich Gy. Koronka A.— Ujabbán közreműködők voltak: Engel Giza k. a. Dicső Béla és Engel Imre urak. Engel Giza kellemes művészi énekével elragadta a közönséget, különösen solo énekében, melyet a „Szévilai Borbély“-ből választott. Dicső B., mint gondokas egy Beethoven trióban vett részt Mentovich Gy. és Geiger urakkal. Fájdalom a Beethoven zenéjét városunk minden rendű és rangú közönsége még nem bírja meg, épen e miatt a trio egész folyama alatt némi álmoóság látszott erőt venni a közönség nagyobb részén. Geiger is úgy járt szülő darabjával, Schumann Humoreske-je se tetszett, a közönség inkább szeretett volna valami könnyebb, érthetőbb darabot hallani; de hiszen ebből is volt elég; Spech-Konradheim úrnő énekelt a Vendi „Nabucco“-jából; — Engel Giza k. a. és Spech-K. úrnő egy dnetot a „Norma“-ból; volt egy négyes, melyben dr. Engel Imre is részt vett a Rossini „Mózes“-éből; ugy hiszem, hogy mindez és még idevére Engel Giza k. a. és Vályi Gábor ur igen kitűnő énekét (többi a Schubert Erlkönig-jét éneklé), elegendő arra, hogy a könnyebb zenét kedvelő közönséget is kielégítse.

„Damokos Sebestyén Irma úrnő is, mint közönségünk előtt egészen új jelenség tűnt ki, Liszt „Préludes“-ében, melyet négy kézzel játszott dr. Koronka A. urral.

Egyébirtant a hangverseny fényesen sikerült s a közreműködők egyáltalán dícséretet érdemelnek; a vonóhangszer zene ugyan nem volt ellégé képviselve, minek fő oka talán az, hogy Pipo-Circa-Eliz úrnő, ki a közreműködésre föl volt kérve, megtagadta a játékok cél elősegítését.

A felolvasásokra folytak az előkészületek; a tudományos és művészi erők nagyobb része föl van kérve; lesznek tableaux-k; dnók, triók, talán solok is stb. szóval a kellemes időtöltésre nagy és szép kilátásaink vannak. A sikerrel mindnyájan előre meg vagyunk győződve. —v—

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése november 24-én.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesített.

A kérvények és illető bizottságokhoz utasítattak. Irányi támadó zárbeszéde után elnök: felteszi a kérdést: Elfogadják-e a ház Zsedényi határozati javaslatát a részletes tárgyalás alapjál? igen, vagy nem?

A névszerinti szavazás eredménye a következő: 429 igazolt képviselő közül igen-nel szavazott 137, nem-nel szavazott 187, láz volt 108 képviselő. Elnök nem szavazott.

A ház többsége erre elfogadja Wahrman Mór határozati javaslatát.

A ház erre tárgyalás alá veszi Györfly határozati javaslatát, melyszerint az ipartörvényjavaslat a központi bizottság jelentésével együtt újból kiadassék véleményadás végett egy 15-tagnú bizottságnak.

A ház bevárja a községi törvényjavaslatot. Az ülés 12 órakor eloszlik.

A legközelebbi ülés napja szokott módon fog kihirdettetni.

Lord Russelnek a keleti kérdés tárgyában a „Times“ kiadóházhoz intézett levele:

„Uram! Bárminő intézkedéseket tegyen is kormányunk, lord Granville szilárd s megezáfolhatlan sürgőnye szellemének támogatása s fenntartása végett, — nekem úgy látszik, hogy létezik egy oly rendszabály, mely nélkülözhetetlen. Én a mult évben azt sürgettem, hogy a koronát nagyobb teljhatalommal kell fölruházni a néphad fegyverre szállítása s besorozása iránt. A ministerium szörszálhasogatásokba bocsátkozott javaslatom kifejezési fölött, azonban beleegyezett abba, hogy fölhatalmazást kérend a néphad besorozására, valamely komoly esemény (emergency) beálltával.

Én nem ismerem világosan az „emergency“ szóhoz kötött törvényes jelentést; — azonban úgy látszik előttem, hogy midőn egy nagy-batalmasság ministere, saját fedelme nevében, jogot vesz igénybe, egy oly szerződés félretételére s eltörlésére, mely Európa főbb államai közül hetet kötelez, akkor „emergency“ létezik.

Sz.-Pétervárott azt mondják, hogy Oroszországnak 500,000 embere van fegyverben; — sőt Kölnben 900,000 emberről beszélnek. — Köztudomású tény, hogy már hónapok óta csapatok indítottak Oroszország északi részéből Törökország határa felé.

Már akár béke mellett fogjuk emelni szavunkat, a mint ezt remélem — akár háboru mellett, a mi kikérülhetlenné válhatik: és azon véleményben vagyok, hogy 100,000 fűnyi néphadot kellene besorozni, a néphadi tartalékot kivül, s ekkép meg kellene szereznünk az eszközöket arra nézve, hogy hussal és vérral töltöessük meg elsatnyult ezredeink csontvázait. Maradok atb.

November 21-én 1870. Russel.“

A csatatérről.

München, nov. 26. A főhadiszállásról jelentik: A mecklenburgi nagyherceg hadteste, csak nehezen képes előrenyomulni, miután a franciák uruk folytonosan követik, elfogják az oldal újárásokat, és ezáltal a csapatok haladását késleltetik. — Verneuil-nél elfogott sebesült mozgóór, —

ki mint maga mondja, Kératy hadtestéhez tartozik, — azt állítja, hogy e hadtest 50,000 emberből áll, és jelenleg a Normádiában hátaramaradt mintegy 20,000 emberből álló csapatokra vár. Egy ma reggel ideérkezett magán távirat jelenti, miszerint a mecklenburgi nagyherceg hadtestének nagyobb űtközetet kellett kiállni, és két mérföldnyire vonult vissza. A részletek hiányoznak. — Parisnál egy Ivry erőd ellen küldött nagyobb német szomszapat nagy veszteségeket szenvedett, mintán két, egészen ismeretlen és ujjonnan felállított űteg közé, és így borzasztó keresztútba került. A németeknek mintegy harmincz ötsz ezert vesztett.

München, nov. 26. Tann tbnok főhadiszállásáról jelentik, — miszerint a 23 án Meziéres mellett, a páris-orleansi vasút közelében, főleg pedig az orleansi erőkben folyt űtközet, nagyobb jelentőségű bir, mint eredetileg hitték. Frigyes Károly egész 1-ső hadteste tűzben állt, és a marschallnak 2 órányira vissza kellett házódnia, miután balszárnya erősen fenyegetve volt. Ennek következtében az előrehaladást a következő napokon nem lehetett folytatni. A veszteségek jelentéke-nyek voltak.

„Daily Telegraph“ levelezője következő adatokat jegyez fel a loiri francia seregről: Le Mans-nál 25,000, Vendome-nál 35,000, Bourges-nál 30,000, Orleans és Tours között 150,000 ember áll, tehát együtt több mint 200,000 ember. E felett Nevers közelében 50,000, Antnn és Chagny közt 40,000 ember összpontosított. Nem valószínű, hogy Aureles tábornok védelemre szoritkozzék, az utak rozalásai miatt nem mozgat-hatja roppant tüzérágét, mert ágyúi nagyüregűek, miert újabbán 150 könnyebb ágyut küldtek hozzá; van 100 mitrailleuse; lovassága pedig 15,000 főre tehető.

A loiri hadsereg katonái közül, írja a „Journal de Bruxelles“ 150,000 kiszolgált 25—35 éves katona van, kiket már az augusztus 11 diki decretum szólitott fegyver alá. A d'Aureles tábornok alatt álló rendes csapatok 18 gyalog- és 5 lovas dandártal (egy hadosztály 2 dandár, egy dandár 2 ezredből áll) képeznek; ezekhez számítottak a mobilgárdák, szabadvadászok és mozgósított nemzetőrök mintegy 150,000 ember.

Igy irnak az angol és belga lapok, míg a „Tages Presse“ eredeti levelezése szerint az Autnból d'Aureles tábornok parancsára előre nyomult Garibaldihoz november 19 én több ezer amerikai önkéntes harcos csatlakozott. Riciotti pedig Chatillonnál 400 emberrel 750 porost vert szét: elesett köztülük 120 ember és 2 tőrzsatiszt, elfogátott 167 ember közte 10 főtiszt, elfoglaltott 32 ló és 4 szekér.

A „Times“ toursi levelezője írja: a loiri és nyugati francia hadsereg általános előnyomulásától beszélnek, hogy a Páris alatt álló németeket megleczzék.

A „Corr. de Tours“ szerint Jurien de la Graviere admiral és Bourbaki tábornok hadi tanácsba hívtak meg Toursba.

A „Daily Telegraph“ kiszámítja, hogy Anglia 8 nap alatt 35,000, rövid időn 59,000 embert vetelhetne a continensre, e közt lenne 11,500 lovas, 3,300 mérnökari katona és 2500 szekeres. A tüzérés 14,000 emberből állana 180 armatrong-ágyúval és 50 újabb találmányú ágyú maradna tartalékban. A partok védelmét 80,000 önkéntesre és 20,000 tartalékosra lehetne bizoni.

A háboru állapota Franciaországban.

A jelen hadi- és erőviszonyai a porosz-német és a francia hadtömegeknek a harczi szintéren következőképen alakulnak:

A) Porosz-német hadsereg:

13. régi észak német hadtest, bezárólag a porosz gárda hadtesttel, a normalis hadilétazásban 325,000 ember, 1170 ágyú. 7 lovasdivízió, bezárólag a von der Goltzféle gárda-lovas divízióval 25,000 ember 84 ágyú. 2 bajor hadtest, 50,000 ember 192 ágyú, 3 württembergi és 8 badeni gyalogdandár 36,000 ember, 96 ágyú. 1 tartalék-osztály Kummer alatt, 25 zászlóalj 6 űteggel, 16,000 ember, 36 ágyú. 13. A mecklenburgi nagyherceg, hadteste, felül ki van mutatva, 12,000 ember, 24 ágyú. 14. Werder hadtest, már feljebb kimutattott 12,000 ember, 24 ágyú. Treskow landwehrosztály, 12 zászlóalj 6—600 ember és 4 űteg, 7500 ember, 24 ágyú. Gárda landwehr osztály 12 zászlóalj 8—800 ember, 4 űteggel, 9000 ember, 24 ágyú. Összesen 500,000 ember, 1698 ágyú. A jelölt számokban a teljes hadilétállapot van kimutatva. Ha a hadiláb teljes állapotából 30 százalékot levonunk, a mely levonás a mostani állapotokhoz és a had tartamához képest alig vehető túlzottnak, a francia köztársaság területén levő hadképes összes porosz német haderő számát legfeljebb 450,000 emberre lehet tenni.

B) Francia hadsereg.

A Loire-hadsereg Kératy és Bourbaki hadseregével teszen 150,000 embert, 200 ágyut. A párisi, Trochu alatt működő sereg 226 zászlóalj, vagy 260,000 ember, 400 ágyú. Garibaldi hadserege, 30,000, és 24 ágyú. Várszálló hadsereg Lyonban, Belforthan, Lilleben, Mesieres és Thionvillében 100,000 ember, összesen 540,000 ember 624

ágyu. Ezenkívül még alakulófélben van 18 új gyalog- és egy zuáv- ezred, továbbá 6 vadász zászlóalj 70,000 ember erejéig. Miként a két rendbeli hadsereg ezen áttekintési táblázata mutatja, még a metzi capituláció sem gyakorolt nagy visszahatást a két hadseregére. A metzi és párisi ellenállás elég sokáig tartott arra nézve, hogy a francia kormány idét nyerjen új katonaságot so-rozni és szervezni, s erejének éppen elvesztett egyensúlyát helyreállítani.

Még a Manteuffel és Frigyes Károly tábornokok által parancsnokolt 2-dik hadseregnek — 6 hadtest és két lovas osztály, mintegy 110,000 — 120,000 főnyi embernek, a párisi ostromló serege-hi bevonása és több baderének a francia éjszaki határra küldetése sem volt képes a lokális hatalmi egyensúlyt kimozdítani s a poroszoknak kedvező fordulatot eszközölni.

Aurelles de Paladines győzelme, kiből Franciaországnak még Blüchere támadhat, s Páris érelyes véddállapotával az egész porosz foglalási ter- vet egyszerre semmivé tette.

Frigyes Károly herceg diadal- és ostrom- menetének Dél Franciaországba, vége szakadt. Manteuffel tábornok Párisihoz visszahívásának következménye lett, hogy a harcok, mely egész Franciaországon kell vala hogy legyen, a Szajna, Loire, a Manche és az atlanti tengerre helye-ződött, s itt mindaddig francia részen marad az előny, valaméddig Páris kapuit az ellenség előtt fel nem tárja.

Az ország már elfoglalva volt legnagyobb részének kitrittése által a republika kormányának alkalmat nyit újabb sereg szaporításokat tenni és katonai rendezvényeket léptetni életbe, és minden kétségen kívül az eddigi tényekből mutakozva, hogy a kormány tagjainak érelyes működése a kedvező körülmények szerint nem lankad intézkedéseiben.

A közzéjelenéstől olyannyira figyelemmel kísért párisi dolgoknak várt elűlése sem nagy horderejt az állapotra nézve, mert egy Trochu, valamint Paladine tábornoknak is azon kell leginkább törekedniük, hogy jó katonai iskola és fegyelem alá szaktatván katonáikat, a határozó pillanatban egészen megbízhatóan bennük. Egy elhibázott lépése e tekintetben a két tábornoknak a leve- szedelmesebb következményeket és katasztrófát von-hatná maga után. A még sok hónapra élelemmel ellátott Páris a köztársaság tábornokainak minden elsi-tétét tilt és a legmegfontaltabb együttműködésre inti őket, a minek némi elővigyázattal s egy kis szerencsével, dacára Károly Frigyes és Manteuffel seregei Páris alá vonulásának, mégis előbb utóbb kétségen kívül sikere lesz.

Francia csatátér a Loirnál.

A jelenleg Franciaországban folyó háborúnak földirati terét következőképen rajzolja a „Wehr-Zeitung“:

A Loire, Seine, Youne, és a Páris, Versailles, Chartres, Le Mans és Angers közötti nagy harci tér, hol a legközelebbi napokban lesznek a döntő összecsapások a porosz német és a francia tömegek között, — az orléansi fensik és erdő, a Loire folyó és ennek jobbparti mellékfolyói által van átvezetve.

Az orléansi erdő a hasonlító nevű várostól, a csatornán túlül Briare-tól Chatenoy-ig terjed s a fontaineblaisi erőtől rideg, nem művelt, s télen majdnem járhatlan korlálattal van elválasztva, mely a Szajna-nak van dtlve, Páris táján Ubis és Chailly-ig terjed.

Az orléansi fensik éjszaka-nyugatra Etampesig és Chartresig nyulik és meredek maktok creszt le a Loire folyóhoz, elbocsátkozik az Ecolle, Esou-ne, Suine, Orge és Eure termékeny völgyei között a Szajna felé s a Loire, Heune, és Eure forrás táján az armori hegyláncig, mely a Normandiát a Mathieu főig mintegy 90 mérföldön átveszi, a gallo-frank rendszertől egészen független s ennek csak geographiai részeként tekinthető.

A Normand hegyvonul. Montagnetól éjszakon emelkedik s mintegy 920 lábnyi magasságban és sok ágazattal a Sarthe és Orne között nyugot felé egészen a Mayenne forrásáig terjed, honnan a ri-degobb és szirtosebb Bretagnek igazodik s nyugati újabb fordulattal szelidebb alakokat öltvén, az Ille és Rance között egyetül a Bretagne hegyeivel. Ezen hegyek mindkét oldala legnagyobb részint széles fennlapályokat s szelid dombterületeket képez, mely a völgyek között fut el, mely egyfelől a Szajna és a csatorna, — másfelől a Loire felé nyilik meg, jól művelt és mindentütt járható.

A Loire a Cevenneken ered; völgye egészen St. Rambert alattig magas hegyek közé szorult, melyek innen Roanne-ig inkább visszahúzódottak, a folyót azonban az Allier beszakadásáig s innen magas völgyekkel Beanlieu-ig kísérik, a hol széles körben nyugatnak fordulva futásokat torko-latáig síkságon folytatva végzik. A Loire a Roan-nel lesz hajózható; itt 400 — Nevers-nél kezdve 800—1200 láb széles. Tourson alól sok szigeteket képez, Nantesnél a legmagasabb vizálláskor orvel egytől 3000 lábnál szélesebb s torkolatánál 20,000 lábíg kiszélesedik. Nantes-nél 6 láb mély, Laval-nál mélyesége 8—16 láb között változik. Paimben-fel karjai egy 7500 láb széles s 8 láb mélyégt

folyam ágyban egyesültek. St. Nazaire-nél széle-sége magas vizálláskor 6000, mélyesége 50 láb. Itt kikötő van, mely a legnagyobb hajóknak is megfelel; 100 tonnal vagy 20,00 mázsa tengeri-hajók egészen Paimben-ig mennek, s ha itt terhet hagynak, le egészen Nantes-ig. Az apály és dagály még e város fölött két mérfölddel is mutakozik; a legnagyobb hajók, melyek Nantes-ből felfelé men-nek, 105 láb hosszúak, 15 láb szélesek s 70 ton-nát vagy 1400 mázsat rakodnak. Julius, aug. és sept. ben a Loiret sok helyen át lehet gázolni; ekkor nagy homoktételeket mutat ki. Az évrnek tavasz és ősz szakában gyakorta kiárad s ez okból Blois és Tours között magas töltésekkel van körülvéve. A Loirebe szakadó 41 folyó között jobbján van-na a legnagyobbak: a Mayenne és Dumfrontnál; ered Orne megyében, igen csapásos tájon foly el szélesen és mélyen Kavalon át, Chateau Gontier-nél hajózható lesz, a Sarthe és Loire által növelve Angers-alatt torkolódik. A Sarthe Le Mansnál, hol a Huisnet fogadja magába, Chateau du Loirénál hajózhatóvá lesz. Ezen folyók völgyei sehol sem mélyek vagy meredek s mindenfelé rétes part-jai vannak.

Az orléansi fentér és az armori hegyeken ke-resztül a Szajna-tól és az északi parttól a követ-kező föntak vezetnek a Loirehoz:

A párisi ut Etampesen át Orleansba; a párisi ut Versaillesen át Chartresbe s innen Orleansba, vagy le Manson Angersbe;

a caeni ut Alençonba s innen le Manson át Toursba vagy Laval-on át Angersbe:

a remei-i ut Chateaubrandon át Angersbe vagy Derval felé Nantesbe;

Quimperlen át a bresti ut, Hennebon, Vannes és la Roche-Bernardon át Nantesbe;

Minden ut-összekötés az országtakkal öz-szefüggésben van s ezek Páriából Evreux-on, Lisie-ux-on. Caenen át Cherbourgba s Párión át Dre-uxbe, Montagne Alençon, Laval, Rennes, St. Brien és Moolain-on át Brestbe vezetnek

Tours Orleans-nál, Caennél Angers, Bordenx, Limoges, Boarges-, Lyon-, Brest és Cherbourg-gal van összekötve.

Miként e leírásból érthető, a francia hadve-zérelt által Orleans és Sarthe mögött elfoglalt a részben elszakított hadseregi állás igen kedvező. A Loire a tengerrel összeköttetésben áll; éllemt és más hadiszükségleteket Orleans-ig hajón és va-súton a tenger felől mindig lehet szállítani. A Loire hatalmas védgát: Tours és torkolata között a fo-lyam 6, igen fontos stratégiai barriert képez; a sok útvonal, mely a Loire-tól az éjszaka-nyugati partokhoz vezet, s az Alsó Szajnához vezető utak és vaspályák igen megkönnyítik a hadtesteknek a harc-tér egyik helyéről a másikra emelhetését: a Mayenne, Sarthe, és Loire három, párhuzamosan futó tekintélyes folyó biztosítja a loirei hadak ol-dalsapatait, melyek netán Angersről Laval, Mayen-ne, Alençon, Dreuxon stb. át hatolnának elő; az orléansi fentérek pedig a kis harcokra, melyeket a franc-tireurök folytatnak, igen alkalmas helyek.

Fogyasztási egylet.

A helybeli fogyasztóegylet e hó 23-án volt ülésén, a lefolyt egyleti év első felében mutakozott nyereményből, a tagoknak eső jutalékot 3 százalék-kal márkákban kiosztandónak határozták: a melyet az illetők az első jövőben teendő márkák vásárlása alkalmával Nik Ferencz pénztárnoktól kapják meg.

Ez alkalmával ugyanott veendő azon felzólítást is, a melyet a választmány az egyleti tagok-hoz intézett az egyleti lét első fél évében tett tapaszta-lás következtében.

E felzólításból veendő a többek között azon értesítést is: mikép a választmány elhatározta, hogy azon cukor, rizs és stearin gyertya mennyiséget, a melyet a tagok egy hóra kívánnak, a forrásból közve-tlenül mehozassa, és a költséges bolti ren-dszer elkerülésével a vétel után rögtön az illetőknek át-szolgáltatassa; a befizetés az igényelt mennyiségre a bolti ár kétharmadával törtnék, míg a vételi ár többletét a portékának átvételkor kell lefizetni.

Az egylet új vállalkozóivá lettek: könyvkötő Hantz György öt százalék leszámitolási árendégy-llyel; Horváth Mihály bádogos tíz és Nagy József szűcs, öt százalékkal.

Nyílt válasz.

A „K. Közöny“ 140. számában „Többen“ aláírásával egy nyílttéri cikk jelent meg, melyben a kolozsvári törvényszéklet interpellálják, hogy meg-tette e a szükséges intézkedéseket, melyek által az Alvinczen járt nyomozó bíróság „netaláni mulasz-tásai“ helyre legyenek hozva?

Mintán ezen cikkben általánosán a „kiszál-lott bíróságról“ szólnak, félreértések kikütlésé vé-gett felkérdem önököt, sziveskedjenek az Alvinczen működött vizsgálóbíróságot és közügyés-z-séget megkülönböztetni s ahhoz képest ítéljenek. Addig is, míg önök sietnének a helyreigazítással, cikküknek reám vonatkozó részét, a mennyiben az általánoságban szól, kötelezőségemnek tartom visszaütasítani.

Kolozsvárt, nov. 27. 1870.

Bodor László,
v. közügyész.

UJDONSÁGOK.

× Örömmel közöljük azon hírt, hogy az Erdélyrészből a vasúti munkálatok folytattnak.

× Az újonnan készült átvetéri hid már át-adattott a forgalomnak.

+ Himen. Papp Alajos legfőbb törvényszéki bíró közlebről tartá menyegzőjét Radas Anna kisasszonnyal. Áldás e frigyre.

— Jövő szombaton Kovács Gyula jutal-mánl színe került Antonius és Cleopatra tra-gödia 5 felv. Shakespeare-től. A kiváló jutalmazott tehetsége s működése oly ismeretesek, mikép nem szorul semmi további ajánlásra.

— Izsákon Pestmegyében új m. kir. távir-dai állomás nyitattott meg korlátozott napi szolgálattal.

— Marosszékből Nyáradtő községében e hó 22 én a vasúti munkások kifizetése alkalmával 4 ittae legény között verekedés fejlődött, a kifizetés végett összegyűlt mintegy ezerre menő tömeg min-den cselekvő részvétele nélkül; a verekedők azon-ban, a esendőrségnek minden fegyver használata nélküli közbejöttével csakhamar lecsendesedtek és egymástól békében váltak el.

— Magyar gyorsíró szaklap, megjelen min-den hó 1-én. Előfizetési díj: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt. o. é. E szaklapot a gyorsírás tanítása s terjesztése ügyében a Stolze-Fenyvessy rendszert követő magyar országgyűlési gyorsírók megbízásából kiadja Kónyi Manó magyar or-zsággyűlési gyorsíró főnök, szerkeszti Vándory Gusztáv országgyűlési revisor gyorsíró. A gyors-írás hasznos sőt szükséges voltáról ma már mindenki meg van győződve: a ki tehát gyorsan és alapo-san akarja ezt meg tanulni, annak nem lehet eléggé ajánlania „Magyar gyorsíró“t, melyet practi-cus gyorsírók-kellő szakértelemmel szerkesztettek.

— Vasház. German, egy nagy angol gyár-telep ügyvezetője a napokban szállított s néhány napig közszemlére tett ki Pesten egy öntött vasból készült házát, melyet egy fűr rendelt meg.

— Templomablást követtek el ismeretlen tet-te-sek a múlt napokban Mármarosban Visk köze-gében az izraelita templomban.

— A vizár Horvátországban mind nagyobb pusztításokat visz véghez. Igy Ternye községe egészen víz alatt van, Zságrábból pedig f. hó 22 én a zákányi vonat nem indulhatott el, mert a víz elszakította a töltést és elöntötte az egész vidéket.

— 473. eln. 1870. Tordamegye állandó kép-viselő bizottmányának ez évi utolsó évnegyedes közgyűlése batánapján, jövő december hó 19 dik napjának délelőtti 10 óráját tűztem ki, helyétül pe-dig nemes Torda városát, — tárgyai lesznek: szen-tesített törvények kihirdetése, társ törvényható-ságok átiratainak tárgyalása és keblly ügyek elinté-zése. Melyre mindazon megyei képviselő bizottmá-nyí tagokat, kik Tordamegye hatósága területén kívül laknak, ezennel megjeleni felkérek. Torda, 1870. november 26 án. br. K e m é ny György fő-iszapán.

— Sz. 388. eln. 1870. Dobokamegye bizott mányí gyűlésének tisztelt tagjait folyó évi decem-ber hó 12-re rendez ez évi utolsó évnegyedes gyű-lésre meghívom. Sz. Ujvárt, nov. 25 én 1870. br. Bánffy Dániel főispán.

× Gr. Waldstein János, ki buzgólkodik a művészeti érdekek körül, folytatja észrevételei-nek közlését az Eszterházy káptárnól és pedig mint telivér magyar főúr, a „Pester Lloyd“ban. Egy bécsi műtereknek becslése szerint, a képtár raj-zai s rézmetszeteinek értéke kerekén 200,000 frt. Tekintetbe véve, hogy a gyűjtemény 60,000 pél-dányból áll, s hogy ezek között Rembrandt, Dürer, Schön, Márton, Antonio, Scheufelein stb. művei vannak, az ár mely szerint egy egy példányra átlagban 2 frt 33 kr. esik bizonyára nem mond-ható nagy nak, Ra fa e ll, Michel Angelló, Romano, Guerzino, Peruggió rajzai pedig e gyűjteményt oly értékessé teszik, hogy csak Louvre gyűjteménye Albrecht főherczeg Albertinája tehető elébe. Az Eszterházy képtár, a rézmetszet-gyűjteménnyel egytt — írja gr. Waldstein — egy millió háromszáz ezer frtba került, a festvények pedig az utóbbi gyűj-te-mény nélkül csak egy millióba s az árért néhány festmény kivételével azon képek is visszakertül-nének, melyek a műkereskedés előruhítása végett kiállítvák.

♀ Orleansban bajorok lévén elszállásolva, — írja a Standard levelezője, — egy privát házban el-szállást tiszt erősen meghagyta szolgálójának, hogy reggel öt semmi szín alatt fel ne költse; eközben a franciaíak visszafoglalták a várost, de a szolga nem mert ellenállni a paráncsnak. Reggel a gazda e szavakkal rázta fel a tisztet: „Uram, ön tegn-p vendégem volt, ma foglyom, adja ide kardját.“ „Hogy hogy?“ kérdi az bámúlva, „teháat nincs menekvés?“ Nincs, válaszol emez, és elmondá a történetet, erre a tiszt szolgálójára kiált: „Fritsz, add oda kardomat, foglyok vagyunk,“ — s azzal befordult és aludt tovább.

(X) S...porosz kapitány Manheim mellett go-lyó által találtatott czoombján, de a golyó a zsebében levő két kulcsot elpattanva, veszedlyesen nem lön megebzeve. A kulcsok egyike végkép el-tűnt, a másikkak pedig csak felét találták meg. E badeni nagyherczegné látogatást tevén a kórház-ban s az eseményről értesülvén, elkérte a fétkul-

csot, minek a kapitány kész örömmel engedett. Pár nap múlva egy gyönyörű művel aranykulcsot kapott, mely az ő régi kulcsának hasonmása vala. — Ezt meg aztán a kaptány tette el emlékének.

(—) Az elfogott turkokról a német hírlapok koronkint érdekes közleményeket hoznak. Igy az Ulmba intrruáltak gyakran tudakozódnak a lakó-soktól, hogy sokáig fog e még tartani a tél? Örökké mosdanak s ruhájukat a kefe hátával vasalják. Ren-desen magok főzik meg ételüket, kivéve azokat, a kik megsebesltve fekszenek a kórházakban. Egy ily megsebeslt turkonak rántott levest adtak. A szegény ember mindenféle orrfirtogatás közt kana-zata be a barna levét, s midőn kérdezték, hogy tán nem esik jól? azt felelte: hogy biz ez nem na-gyon jó — kávé nem ismétl többet belőle.

× Kiváncsi híval. N.-Váradon a Sas utczán járó-kelöket élénk derűslegre hangolta egy híval. A Hokots-féle botorkált be ugyanis, s ott a különféle tüveg s porcelán árú felett, végig hordva urias tekintetet egész csendesen ismét kísértelt. De ezzel még nem volt vége a komédiának, mert onnan meg a Hollósi-féle kereskedésbe ment, nagy mulat-ságot szerezvén ezáltal a bámulók egész csoport-jának.

(—) A Biharmegyei tanterületi iskolatanács-nak e hó 15 én tartott ülésén felolvastott az elnöki jelentés, melyből a következő adatokat közöljük: A biharmegyei tankörletben 100,000 iskolakötelees gyermek van. Ebből csak 33,621 jár iskolába, 66,379 gyermek pedig semmiféle oktatást nem nyer. E megyében csak a román ajku, nagyobbára gör-keleti hitvallású községek közt 161 van olyan, melyben nincs iskola. Az elnök több ízben felhívta e szomorú állapotra az illető egyházi főhatóság fi-gyelmét, de mindig eredmény nélkül. Biharmegye 200 négyesög mértföldet meghaladó területen fek-szik s e roppant téren nincs több mint 553 jó és rosz iskola, 627 tanítóval. Esik tehát egy négy-eszög mfdre 2/3 iskola, vagyis 1004 lakóra egy, ugy hogy 161 tanulóra esik egy tanító s 181 ta-nuló egy iskolára. Nyelvre nézve van 312,297 magyar, 243,203 román ajku lakos. E szerint a midőn 872 magyar ajku lakóra esik egy iskola, akkor jut 1247 román ajkúra esik egy tanoda. És a midőn 33,631 iskolába járóból 26,356 gyermek jut a magyar ajkuakra, csak 7265 tanuló jut a román ajkuakra, és pedig 358 magyar ajku, és 195 román ajku iskolában. A tanítók sorsa siral-mas, sok helyütt a kántor-tanító képzésű fi-ze-tése 25 frt, másutt 30 frt; ha van 50 vagy 100 frtja, már ez jó hely, ehez járul néhány vékás vagy köblös föld és a nép által természetben adandó néhány köblös gabona, mit csak nagy bajjal tud beszédni és azt sem mindig.

(Necrolog) Veress Károlina szamosújvári rendes leány tanítóé a maga, fivére Sándor, és az elhaltak édes tervére csávái Kis Mária férjezett Pápai Dánielné s ennek gyermekei nevében fájdalomtól lesújtott kebellél jelenti a forró szerető édes anyja és jó testvér özvegy Veress László-né néhai kolozsvári lyceumi tanár özvegye szüle-tett csávái Kies Károlinának folyó évi novem-ber 12 én délutáni 3 órakor életének 45 dik, öz-vegyességének 3 dik évében történt huzamos betegsége okozta halálát. Béke porairai! szamosújvárt, nov. 13 án 1870

(—) Érdekes régiségek kerültek a napokban a pesti m. n. muzeumba. A muzeum igazgatójánál már mult vasárnap bejelentetett, hogy Linhardt Ja-kab pestvárosi képviselő és a hajdani polgári dra-gonyos-század kapitánya, kész a nála letétemé-nyezett gazdagon arannyal himzett, 1806-ban József nádor neje, Alexandrowna főberczegasszony bevo-nulása alkalmával 5000 bankó forintért készített zászlóját tétiúveoy mellett a m. n. muzeumi régi-ség- és történelmi tárlatában letenni, úgy hogy ily-nemű polgári lovasságnak szervezése esetében, an-nak ismét kiszolgáltatassék. A n. ruzeumi közzönet-tel fogadta ezen müdarabot és az érdekes jegyző-könyvekkel együtt őrizni fogja. A fehér nehéz sely-men elől arany lombozat közt pálmaágakon grif-fektől tartva körkörös paizsban jobbra Magyaror-szág, balra Pest városának egyesített czimere; ezek fölött a magyar szent korona áll, a szögletekben az 1806 évszám. A hátlapon hasonló disztimények közt a buzogányt tartó magyar királyt látjuk. A három nehéz aranybojt ékességűl szolgál. A vörös nyélen a lovassággal tagjainak nevei ezüst paizso-kon fordulnak elő. — Érdekes azon lelet is, melyet Usák József pesti szabómeszter ajándékozott. Ó a kerepesi uton 69. sz. a levő lakásán, felbuzta a fali órárt, midőn a súly leesett és a konyha téglá-padlatán kovácsok okozott. A téglákat fölfeszítvén, egy 1696 évszámmal és ezimerral öllatott, belül aranyozott ezüst poharat talált, továbbá egy filig-ránózott és zománcozott nagy boglárt, mely alkalmasint a pohár födelől szolgál, és fogantynul ezüst toronykával volt ellátva; végre egy diszvöt 11 ezüstszálával és két eszattal.

— Az északamerikai hülgv toiletjét így írja le a „Ronend-Table“ newjorki lap: Ha a kocsi-ból kilép, hogy valamely divatárú raktárba meojen bossz-szu uszálya seprí a kövezetet. Pedig csak egyszerű mályvaszínű moire antique ruhá önlük el termékeny melynek rófe 8 dollár. A gomboknak darabja, me-lyekkel fodrok disztivék, 6 dollár. Ilyen lehet rajta 12. A rubára 28 róf moire szükségettelvén, ára 30 dollárba rugó apróságón és a készitési díjon kívül

300 dollár tehető. Gazdagon prémezett fekete bárnyó köpenyét Párisból hozatja — 500 dollárért. Kalapja szintén párisi ipar terméke, s értéke legalább is 50 dollár: gyönyörűen díszített, himzett napernyője 25 dollár, lánczon lógó kis erszénye 40 dollár, cipője leg olcsóbb, ha 7, keoztyúja, ha 2 dollár. A keoztyú azelőtt még drágább volt, minden saisonra kellett legkevesebb 24 pár. Vegyük számításba a függőket, órákat, lánczot, gyűrűket karpereczet, — melyek mind összehangzana többi drágasággal; vegyük számításba a ruhahemlket, melyeket eltakar a köpeny és ruba;

Beküldetett. 44

Minden szenvedőknek egészség a delicat Revelesciére du Barry által, a mely gyógyszer és költség nélkül követhető betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhátya-, lélegzés-, húgybólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztésihiányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértolulást,

tenger összeg jó ki. A „Ronend Table“ egy ilyen köznap i éltözéket 1114 dollárra tesz.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Nov. 24-én: 5% Metalique 100 frt 55.90
5% Nemzeti kécsés 100 frt 65.15 Kamat 55.40.
1860. Kőcsés 91.50. Bankrészevény 725. Hitelezési részvény 200 frt 246.75. London 10 frt 20. 100 frt. 23 1/2. kr 124.80. Ezüst 123.—. Ca. királyi arany 5.97. Napoleondor 20 fran. 10.6 1/2.
Földterhentesítési kötvények: Magyar 78.50.
Temesi 75.—. Erdélyi 74.—. Horv.-Slavon 80.—

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

fülzúgást, emélygést és hányást még a terhesség alatt is, hügyfeszít, búskomorságot, sorvadást, csúzt, közhévynt, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táplálób a húsnál, s úgy felnöttek mint gyermekeknek 50-szer megtakarítja a gyógyszernek árát.
Ujvár, Magyarországon.
Több év óta nem volt teljes egészségem,

A közönség köréből. *)

Pánczél-Cseh, nov. 27. 1870.

Rövid zár-válasz.

A „K. Közöny“ idei 139. számának „A közönség köréből“ rovat alatt megjelent „vizsgálás“ című cikkére. — Ön Varju úr e lapok 128. számában közzétett igazoló válasza, a mesebeli kanosi mézszoros ötletével akarja magát pozitíójában megtartani, t. i. nem oda út, a hová néz. Ön állítja, hogy válasza sorrendben válaszol, pedig csak a textust tartja meg, de más követekeést szó-

*) Az e rovatban megjelölt cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a Szerk.

emésztésem mindig zavart vala, gyomor bajokkal s nyálkással kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Revelesciére tizennégy nap használatával s most hivatásomat akadály nélkül folytathatom.

1/2 fontos bádóg szelenczékben 1 frt 50.
1 1/2 2 frt 50 kr. 2 1/2 4 frt 50 kr. 5 1/2 10 frt —.
12 1/2 20 frt — kr. 24 1/2 36 frt — kr.

Revelesciére csokoláde táblákban:

12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48

nokol. Én önnök ezen szeszélyszülte okoskodásaira nem válaszolok részletesen, s csak azért nem, mert tudom, hogy önnök követekeő tehetőségét ugy sem tudám kifárasztani, azonban arra mégis felhivom önt, hogy hivatalom mikénti folytatásánál szerzett vadabb*) adatait is le nagylelkűködjék zsebre dugoi, hanem tessék bárhol kirukkolni velök. Külföldben e tárgy feletti vitát önnel e téren bezárótnak nyilvánítom.
Filep István,
kir. postamester.

*) A szelidőbb adatait elmondta ön, most hát a vadabbak követekeznek, melyek száma minél több, tartalomra nézve annál vadabbak lesznek bizonyosan.

csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. ft 501.
24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé.
10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmidgasse 8. Pesten Töröknel, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, és Binder K. gyógyszerésznél a Szentháromsághoz, a városi Redoutte során. Debreczenben Borsos Ferencznél, és mindennütt postai utánvét mellett.

Teutsch J. B. (385) 1/2 (4-*)
fűszer-, anyag-, festék-, bőr-, gyapot-, mag- és papírzélete.
Wheeler és Wilson-féle ered. amerikai varrógépek.
Howe-gépek raktára szabók, cipészek és szjgyártók számára.

Teutsch J. B.

Segesvárt.

RAKTÁR

cs. kir. kivál. szab.

Teutsch J. B. (385) 1/2 (4-*)
Segesvárt legelőbbzőr alapított rövidáru raktára, dísz-, porcellán-, tükör-, finom üvegbor- és kézmű-árukkal egybekötvé.

Nagy

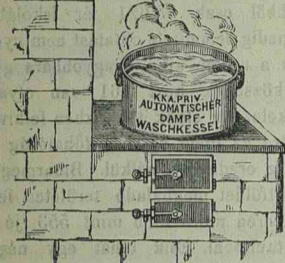
lámparaktár.

automát-gőzmosógépekből

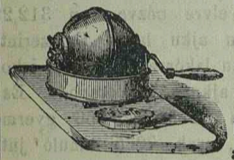
Bode Miksa és társa főengedélyestől Európa számára.

Az automát-gőzmosógép minden szövetet megtisztít, legyen az bár a legvastagabb pokrocz, vagy a legfinomabb csipke, **minden munka, minden vegyszer nélkül csupán szappan és víz alkalmazásával.**

Ruhafacsaró gépek, Mangorlók, Hab- és tejfőlverő gépek Hűvágó gépek, Szab. Laskavágó gépek.

Gely okávégető, szeszszel.

burgonya- és almahámzó gépek, cs. kir. szab. narancshámzó gépek, ajánlatok csinoságuk és irtelességük miatt, s egyetlen eszközök a narancs nedvesztését nélküli hámzására. Cs. kir. kiv. szab. **légköri vaj-gép** készéggel, hogy minden évszakban tiszta édes tejből **15 perc alatt vajot ver.**

Ezen vajgép megbesitlhetlen előnye, hogy a savó tökéletes édesnek marad.

Heilbronni gőzfőzőfazekok.

Kávégépek, kávéöröklök, cukortörők, forgó reszelők, különösen **torma reszelésre**, mert a reszelőpép fedett, s a torma csipőssége nem alkalmalkodhatik a szemnek.
Arjegyzékek bémentesen. Használati utasítások ingyen. A varrógépek házhozszállítása ingyen.

Megrendelések az összeg utánvétele mellett pontosan teljesítettek.
TEUTSCH J. B. Segesvárt.

(539)

Hirdetmény a Quarta házról.

A kolozsvári r. katolika egyház tulajdonát tevő, a vasutra vezető hidutezében fekvő emeletes ugynevezett Quarta háza, mely áll egy boltból, földszinti és emelet-ben levő 9 szobából, 2 nagy konyhából, kamarából, szekér állásból, 24 lóra való istállóból, és fás kamarából, azon állásban mint jelenben áll, a jövő 1871 dik év Szent-György napjától kezdve hat egymásután következő évekre az egyháza kedvezőbb feltételeket elfogadó bérletnek kiadatik.

A Quarta ház és telek eddig vendégfogadónak használtatván, bérletnél elsőség annak adatik, ki azon házat magány lakásnak vagy lóval és szekérral beszállók kizárásával csak vendég befogadására Hotelnek vagy Restauracionak fogja használni, e célból a válokzó minden csinosításokat, javításokat saját költségén megteheti, sőt megengedetik, hogy az egyházi képviselőtől kikérendő engedély folytán átalakításokat, és nagyobb szerű építkezéseket is tétethessen, az istállót lakszobákká is alakíthatassa, ezen csinosításokért, átalakításokért, és esetleg építkezésekért semmi megtérítést az egyháztól nem követelhet, s ezek a bérlet kitételével az egyház birtokába ingyen adatnak vissza.

Mindazok tehát, kik válokzózni akarnak, felszóllitnak, hogy lepecsételt írásbeli nyilatkozataikat egyház gondnok Vikol János urhoz **folyó év deczember 15-ig bezárólag** adják be, s abban jeleljék ki mi célra kívánják a házat és telket használni: a már megígért 2000 / két ezer forint évi bérlet feltől mennyit ígérnek az egyháznak adandó biztosíték mellett minden levonás és beszámítás nélkül az egyháznak évenként fizetni.

A szerződéssel többi feltételei gondnok urnál megtekinthetők Kolozsvárt, 1870. november 14-én.

A kiküldött bizottság.

(559)

Dr. Pattison csúzvattája

azonnal enyhít és gyorsan gyógyít **csúzt és közhévynt**, minden alakban, u. m. arez-, mell-, torok- és fogfájást, fő-, kéz- és térd- közhévynt, inrangatást, hát- és ágyék fájdalmat. Egész nyálálból 70, fél nyálálból 40 kron kapható: Kolozsvárt ENGEL J. JÓZSEF gyógyszerésznél. (466) 1/2 (3-4)

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket levél általi uton gyógyít a nehézkór valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse N 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 1/2 (84-156)

(559)

Egy művelt hajadon

alkalmazást keres

(530)

Eladó ház.

Sétatéruczában 225 szám

mint **ház- vagy gazdaság felügyelónó** helyben. vagy a vidéken. Levelek e czlm alatt kéretnek: B. Sch. Pi-letekezhethni Peielle István schák urnál Aradon Oreziutca 16 szám. kereskedésében Kolozsvárt.

Kolozsvárt **Stein J. Pesten Mach és Stein** könyvkereskedésében kapható:

A királyföldi viszonyok ismertetése.

Írta JAKAB ELEK. Ara 1 frt 60 kr.

Magyarország teendői a csalhatatlanság kimondása után.

Írta BOCSKAY BRUTUS. Ara 80 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblálkkal, a kolozsvári levélpostá indulása s érkezése, távirida, kamat-számítás és árendát mutató táblálkkal.

Különös tekintettel hivatali használatra. Ara 30 kr. postán küldve 35 kr.

Erdélyi képes naptár

1871. közönséges évre.

A magy. kir. ministerium s a királyhágon inneni politikai hivatalok tisztai czimtarával ellátva.

Ara 50 kr. o. é.

Az „Athenæum“ nagy képes naptára

1871-dik évre.

Rövid tartalma:

Naptári rész: Szépirodalmi rész. — Vegyes ismeretek tára. — Nemzetgazdasági és vegyes cikkek. — Magyar-Erdélyországi teljes tisztai czimtar sat. sat.

30 ív, 24 képpel. Ara 1 frt o. é.

Rövid tartalma:

Naptári rész: Szépirodalmi rész. — Vegyes ismeretek tára. — Nemzetgazdasági és vegyes cikkek. — Magyar-Erdélyországi teljes tisztai czimtar sat. sat.

(547)

Szállodának való helyiség.

A kolozsvári piaci nagy templomot környező épületek lerontására alakult egyület tulajdonát képező, a hidutezében, a főpiac közepében, a vasuti közlekedés fő vonalába eső, 50 szobát, több pinczét tartalmazó, legjobb karban lévő Streicher-féle ház, jövő Szt-György naptól kezdve hat évre,

szálloda helyiségnek kiadó.

A bérleti szándékozók felszóllitnak, hogy bepecsételt írásbeli ajánlataikat **1. évi decz. 10-ig bezárólag** választmányi elnök Hajtós János urhoz adják be, a szerződéssel feltételei vál. pénzártnok Schlitz János urnál lévén megtekinthetők. Tájékozásul megjegyeztetik, hogy az ajánlatnak 4500 frt évi bérlet és az utána járó házbér-adótt meg kell haladnia.
Kolozsvár, nov. 18. 1870.

KOVÁRY L., vál. jegyző.

(406)

POY J. (6-12)

porcellán-gyári raktára

Bécsben, Naglergasse 9 sz.

ajánl. kiházasításokra és ajándékokra: virág-cserepeket, öblönnyűket, írós- és tüzszereket, látozatógép-, kenyer- és gyümölcsosarakat, finom porcellán-virág-bokrétákat és diszmitárgyakat, az egyszerűtől a legfinomabb neműkig.

1 asztali teriték, régi alak, sima ft. 8 1/2, 10, 12.
1 asztali teriték, divatos tál és mártás-csésze ft. 12 1/2, 13, 14, 15.
1 asztali teriték, csipkés ft. 16, 18, 20, 100.
1 asztali teriték, régi alak ft. 21, 22, 24, 26.
1 asztali teriték, divatos tál és mártás-csésze ft. 25, 26, 30, 32.
1 asztali teriték, csipkés ft. 32, 36, 40, 200.
1 thea-vagy kávé-teriték 6 szem. ft. 3 1/2, 4, 5, 8, 10—30.
1 thea-vagy kávé-teriték 12 szemlyre ft. 6, 8, 10, 20—60.
1 mosdó-készlet 8 darab ft. 4, 6, 8, 10—30 egész fehér ft. 2, 60.
1 mosdó-asztal öntött vasból ft. 7, 8, 10, 16.
Legjobb porcellánragasz 25 kr. tisztítópor 20 kr.
Megrendelések utánvét mellett a legpontosabban teljesítettek. — Arjegyzékek ingyen.

(553)

Szerencsekísérlet!

December 21-kén

az államtól biztosított hamburgi lotteria 1. osztályu húzása; bémentes megrendelésekre eredeti sorsjegyeket (nem ígervényeket) küldök, és pedig egy egészét à 3 frt 50 kr., egy felet à 1 frt 75 kr., egy negyedet à 87 1/2 kr.

Főnyeremények: 250,900, 160,000, 100,000, 50,000, sat. márká. — Hivatalos játéktérvek ingyen; nyereménylajstromok, nyereményösszegek pontosan megküldetnek.
Wolf Louis, bankár-Hamburgban.

(407)

A nemzörések gyökeres gyógyítása és erösítése

(12-12)

a dr. Gross férifisági kivonata

(Mannbarkeits-Extract) és növény-anaga és labdaccai használatára.

E gyógy-szerek helyes használása által, bármely koru szenvedőknek nemzörések gyengesége ellen, származtak legyen azok önfertőzés, kisapángás és ragályból, biztos gyökeres gyógyítás nyujtatik.

A legszigorúbb titoktartás mellett kapható dr. Gross, orvos sebész tudor és szülész által Bécsben, Körnergasse 2 sz. 1-ső emelet 18. Vidéki betegek kimerítő tudósítást és 5 o. é. rlot (legolcsóbban ajánlott levél által) küldenek, s ezért gyógyszerét és minden szükkegést kapnak.

(545)

Haszonbér.

Kolozsvárt a belső-középutca szegletén 1 házsám alatt lévő, az

„angol lóhoz“

czimzett vendéglo a jövő 1871-ik évi áprili hó 24-től kezdődleg több évekre haszonbérbe kiadó. A haszonbéri feltételek megtekinthetők Kolozsvárt a belső-farkasutca 31. házsám alatt lakó tulajdonosnő, özv. Schilling Jánosnánál.

(555)

Száz darab kukoricán hízott disznó eladó

Udvarhelyszékben. Értekezhetni Sz.-Keresztúrt PAPP ÖDÖNNél.

(498)

BÁNYAI SÁMUEL

kolozsvári szöcsmester,

ajánlja a szöcsmesterség köréhez tartozó minden névvel nevezhető

RUHATÁRÁT.

Elfogad akár magán akár postai uton minden szöcs iparágbeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legújányosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával igéri.

Továbbá elvállal mindennemű öblönnyűket nyaraltatási végett illő áron.
Lakása Kolozsvárt, bel-magyarutca 428 ház sz. alatt.

Raktára ugyancsak bel-magyarutca Biászini-ház 442 sz. alatt.

(435)

(8-24)

Hihetetlen, de mégis igaz,

hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.
Csak 10 frt egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveg-
lánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.
Csak 19 frt 50 kr. egy valódi angol finom tűz-
aranyozású ezüst chronometer

óra, kettős köpenynyel, finoman zomáczozva, kristály üveggel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15 frt 50 kr. egy valódi angol, finom tűzaranyozású ezüst chronometer óra, egy köpenynyel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 frt. egy valódi angol csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elárvá is látható, talmi aranyláncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 14 frt. egy talmi arany óra, kettős köpenynyel, savonette, rugóra, kristály üveg- és nickelművel, valódi talmi aranyláncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 frt. egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésettel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 frt. egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősőbb csőrellyel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnyvel bírnak, hogy azokat kulföldbe is lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt. egy egészen kisded női óra, valódi ezüstből, valódi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 13 frt. egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülömben láncz- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt. egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rabinra, legfinomabb talmi arany láncz- és medaillonnal.

Csak 22 frt. egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi arany láncz- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt. arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegezt.

Talmi aranylánczok: röviddek ft. 1. 30. 1. 60. 2. 3. 4. 5. 6. hosszúk ft. 1. 60. 2. 50. 3. 4. 5. 6. 7.

Valmennyi órák első minőségűek, és másokkal esélyebb minőségűekkel fel nem cserélődnek. Az őszegeknek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kívánomak meg nem telelt cikkek, a legkezségecsben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 frttal olcsóbbak. Arjegyzékek ingyen.

Óraművesek és órakereskedők, egy az órák minden nem-ben nagy választéku készletet találnak, és csak a közvetlen Angolból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tömeges árulás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusítani.

GLATTAU N.

Kürtnerstrasse 51. Palais Todesco. 51.

l. bécsi óratelepzete (Etablissement) 51.

Nyomatott az év. ref. kőtanoda betűivel Stein Jánosnál.